

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzandók.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félvre . . . 8 forint. Egy hóra . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ezentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyitlertéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A „nép nyugalmáért”.

Milán urat, Szerbia exkirályát úgy ismeri a világ, mint a ki egyáltalán nem válogatós az eszközökben, ha arról van szó, hogy a „nép nyugalma” és a „dinasztia érdeke” védelemben részesüljenek.

Hát a mi a nép nyugalma? illeti, ezzel elsősorban maguk a szerbek vannak tisztában. Mikor Milán ur a nép nyugalma-ról beszél, akkor mindig a saját személyi érdeke van szóban.

Aztán mikor a dinasztikus érdekek ottalmazását hangoztatja, akkor is a saját személyes érdekei nyomulnak előtérbe.

Hogy ez az ur abban a szerencsétlen országban és annak rovására a külföldön mindeddig miket követelt el, azt jól ismeri a világ.

A história írókra vár a feladat, hogy ennek az urnak a viselkedéséről annak idején pártatlan és igazságos ítéletet mondjanak.

Reánk, napi krónikásokra most csak az tartozik, a mit ez az ur jelenleg művel abban a szomszédos országban.

Hát Milán ur ez idő szerint a törvényt uszítja a radikálisokra és nem-sókára megkezdeti a hóhérral a munkáját.

A statáriális bíróság, melyet ő maga szervezett össze, tegnapelőtt kezdte meg a működését. Eddig még csak a rendőrség dolgozott még pedig pártatlan eréllyel. Hirtelenében összefogdos-tak minden gyanusnak tetsző embert a legmagasabb állásuktól elkezdve, le a legkisebbekig. A börtönöket alaposan megtöltötték gyanúsítottakkal és kimar-ták őket annak rendje és módja szerint.

Tegnap előtt aztán bösztült a vér-bíróság s néhány gyanított és vádolt embert már el is ítél.

Most következnek sorra a merény-lel bünszerzői, részesei és tettesei.

Hogy ezekre mily sors vár, azt mindenki tudhatja, a ki ismeri a szerb büntető törvényt és a statáriális bíróság ítélkezési rendszerét és Milán ur mértékelen bosszu-szomját.

Néhány nap mulva már Európa népei borzalommal fogják olvashatni a rögtön ítélő bíróság ítéleteinek végrehajtásáról szóló tudósításokat. A kőtel, meg a hóhér fogják előreláthatólag a főszerepet vinni ebben a gyalázatos törvényhozási aktusban. És látni fogják,

a mint Milán ur önelégülten tetszeleg magának a bosszuálló szerepében.

Szerbiának néhány kiváló férfja a fejével fog fizetni csak azért, mert Milán ur a „nép nyugalma” és a „dinasztia érdeke” czimén rendet akar csinálni az országában.

Néhány fejet leütött, s aztán majd kérkedni fog azzal, hogy az ország nyugalma biztosította.

Elmélkedvén e gyalázatos dolog felett, önkénytelenül merül fel a kérdés, hogy a szegény szerb nemzet mivel érdemelte ki azt, hogy Milán ur szabadon garázdálkodjék felettük, s holmi dinasztikus érdekeknek feláldozza a szerb nemzet sok jeles fiát?

Milán ur „isten kegyelméből” és a „népakaratából” urrá tette magát a szerbek felett, aztán meg mikor a trón megingott a lábai alatt, urrá tette a fiát.

Most, úgy látszik, alatta is inogni kezd a trón, ergő rendezünk vérfürdőt, hadd lássa a nép, hogy az a hatalmas, a ki ur és a ki isten kegyelmére, meg a nép akaratára hivatkozhatik.

A ki ezzel ellenkező nézetet vall, vagy éppen arra törekszik, hogy ennek a garázda urnak megálljt kiáltson, annak a Milán ur hóhérai egyszerűen leszelik a fejét.

Igy cselekszik Milán ur, a ki „Isten kegyelméből” való ur és a ki egyszerűen a — nép nyugalma-t védi a dinasztia ellenségei ellen. Holott ez az ur valójában egyebet sem cselekszik, mint védi a saját börtét és a hóhér segítségével teszi ártatlanlanokká a rá nézve alkalmatlan elemeket.

És Európa?

Nó hát, ez a vén matrona úgy látszik mentére hagyja Milán urat és azt a szerencsétlen nemzetet, a melyet most egy gyalázatos bünygyi tragédia elé állít az ő Milán uruknak, Isten kegyelméből való uralkodójának pénzvágya és bosszu-szomja.

Hát igaz ugyan, hogy idegen országoknak a szerbek belügyeibe való avatkozásuk a nemzetközi jog értelmében nem megengedett dolog, amde a mit az az ur művel, már aligha a szerbek belügye, mert az *beleütközik az általános emberi törvényekbe*, s Európának e törvényre hivatkozással joga van Milán urat megállítani azon az uton, a melyen most minden jobb érzés ember jogos megbotránkozására — elindult.

Most még tán nem késő a beavatkozás. És a történelem bizonyára azoknak ad igazat, a kik egy telhetetlen és bosszuálló ember ellenében védelmükbe vesznek egy szerencsétlen nemzetet.

Politikai hírek.

A császár és Vilmos császár találkozója. A császárnak a német császárral való találkozója — berlini hírek szerint — *most már bizonyos.* A találkozásnak rendkívül nagy politikai jelentősége van, mert azt dokumentálja, hogy Oroszország egyáltalán nem hajlandó Franciaországot a Németország ellen való revanche-háborúban támogatni, még — papiroson sem.

Magyarok az interparlamentaris konferencián. Budapestről vesszük az értesítést, hogy az interparlamentaris konferencia augusztus 1-én Christiániában megkezdődő nagygyűlésére rendkívülleg megszaporodott legutóbb a kiránduló magyarok száma. Fölötté öröndetes az, hogy gróf Apponyi Albert is elhatározta, hogy részt vesz a konferencián, s ma már el is indult Pozsonyból Norvégiába. Ujabbban bejelentették még részvétüket *Szemere Atila, Molnár János apát és Szulgovszky Dezső. Pázmándy Dénes és Desseffy Arisztid,* a magyarok csoport delegáltja és titkára tegnap este 6 órakor indultak el Oderbergen és Berlinen át.

A belgrádi statárium.

Belgrád, július 25.

A rögtönítélő bíróság meg kezdte meg tárgyalásait, a melyek körülbelül nyolcz napig fognak tartani.

A tárgyalás első két napján azokban a bűnygyekben ítélnék, amelyeket a statárium kihirdetése óta követtek el. Így ma *Drobnyák Mihály* hadügyminiszteriumi hivatalnok felségsértés miatt tíz évi fegyházra, *Cvetkovics Mihály* kereskedőt felségsértés miatt másfél évi fegyházra, *Sztankovics Vidak* hajós embert pedig, a ki egy éjjeli őrt megtámadott és megszurt, egy évi fegyházra ítélték.

Az *összeesküvők pörét* csak két-három nap mulva kezdik tárgyalni. Hir szerint vádat emeltek a következők ellen:

Nikolics ezredes, Pasics, Tausanovics, Lyoties volt konzul, *Gyurics* Protá és Protics, a „Nova Odjek” szerkesztője ellen. Lyoties Gyurics és Protics tulzó-radikális magatartását Szerbiában mindenki ismerte, s eljárásu-

kat még maga a radikális párt sem helyeselte.

A vádlottak szabadon választhatják védőiket, s a védők tanu gyanánt bárkit megidézethetnek. Az összes védőügyvédek mind a belgrádi ügyvédi kamara tagjai.

Az orosz lapoknak azt a híret, hogy Petrovics Vukasin pénzügyminiszter a fogházban meglátogatta Pasicsot és Tausanovicsot, s velük tárgyalásokat kezdett: határozottan megczafolják.

A rögtönítélő bíróság tárgyalásai nyilvánosak, s a hírlapírók számára külön helyet tartottak fenn.

Gruics tábornok volt pétervári követ ellen vizsgálatot eddig még nem indítottak, s megczafolják azt a hirt is, hogy Gruics rendőri felügyelet alatt áll; Gruicsot bárki meglátogathatja, — csak hogy a tábornok nem fogad senkit.

Belgrád, jul. 26.

A rögtönítélő bíróság ma is csak azoknak a bűntetteknek és vétségeknek elbírálásával foglalkozott, a melyeket a statárium kihirdetése óta, a merénylőtől teljesen függetlenül követtek el. Az érdemleges tárgyalás a merénylet ügyében legjobb esetben csak szombaton kezdődik.

Mint biztos forrásból hírlik, Nikolics ezredesen kívül az elfogottak közül csak ötöt fognak a merénylet és az összeesküvés szerzésével vádolni, nevezetesen: Pasicsot és Tausanovicsot, a kiknek szereplése kétségtelen beigazolást nyert, Ijerics Protát, Lyoties volt konzult és Proticsot, a „Nova Odjek” czimű lap vezetője. Az utóbbi három vádlottnak extrém iránya általánosan ismert dolog és maguk a mérsékelt radikálisok is többször elítélték.

A védelmet semmisem korlátozza és annyi mentőtanut idézethet be, a mennyit szükségesnek tart.

Belgrád, jul. 26.

A rögtönítélő bíróság előtt tegnap az első vádlott *Drapaicak* nevű hivatalnok volt, a kit közokiratok elcsikkasztása és felségsértés miatt *tízévi* börtönre ítélték. A második vádlott Sinkovics nevű hajós volt, a kit hatóság elleni erőszak miatt egyévi fegyházzal sújtott a bíróság. Végül *Szvetkovics* kereskedő felségsértés miatt másfélévi börtönt kapott.

Zimony, július 25.

Belgrádból nagyon *rejtélyes hírek érkeznek* ide. Hir szerint ott ma több letartóztatás történt. Számos előkelő személy jelenlegi tartózkodása ismeretlen, holott azok tegnap még Belgrádban voltak. Azt hiszik, hogy ezek már a *várban levő börtönben vannak.*

A belgrádi lapok hallgatni kénytelenek az előzetes cenzura folytán.

Dreyfus-pör.

Páris, jul. 26.

Egy tegnapi keleti dekretum felmenti Negrier tábornokot a legfelsőbb haditanácsban viselt tagsági teendőitől.

Páris, jul. 26.

Hir szerint *Negrier* tábornok utolsó szemleutja alkalmával a hadtestparancsnokokhoz bizalmas körlevelet birtélt. Ebben a körlevélben igen élesen bírálta a kormány magatartását, mely nem tudja megvédelmezni a hadsereget, és hozzátette, hogy a hadseregek, a rennesi per bepereléséig türelemmel kell lennie, akkor azonban fel kell szólítani a kormányt, hogy cselekedjék. Ha nem — így nyilatkozott Negrier tábornok — úgy mi fogunk cselekedni. Megrier elrendelte, hogy ezt a körlevelet szolgálati uton közöljék az összes tisztekkel.

Bourgesben már megkezdtek ennek a rendeletnek a végrehajtását. Ekkor Gallifet tábornok hadügyminiszternek tudomására jutott a dolog, mire elrendelte a vizsgálatot, melynek eredménye Negrier tábornokra kedvezőtlen volt. A tábornok ugyanis elismerte, hogy a hir egészben véve megfelel a körlevél tartalmának. Erre Gallifet hadügyminiszter a minisztertanáccsal közölte ezt az ügyet és kijelentette, hogy Negrier tábornok az ő nézete szerint súlyosan megsértette a fegyelmet és mint a hadsereg felügyelője állásának jogkörét túllépte. Negrier eljárása egymagában áll. A haditanács összes többi tagjai ismételtlen kijelentették, hogy kivétel nélkül csak a nemzeti védelemnek élnek és nem akarnak politikát csinálni.

Páris, jul. 26.

A naczionalista lapok tiltakoznak Pellieux áthelyezése és Negrier megbüntetése ellen, mely intézkedéseket a rennesi haditörvényszék megfélemlítésének tekintik.

A revizionista lapok szerencsét kívánnak a kormánynak elhatározásához, mely a tiszteket az elé az alternatíva elé fogja állítani, hogy tartsák tiszteletben a katonai kötelességeket és az alkotmányt, vagy pedig mondjanak le a katonai pályáról. A lapok jelentései megerősítik a Negrier elleni intézkedés okairól közölt híreket.

A „Gaulois” felemlíti azt a hirt, hogy Gallifet ama levél alkalmából, melyben Negrier felhívja Loubet elnököt, hogy szerezzen tiszteletet a hadseregnek s felvilágosítsa őket követelt, mire Negrier azt válaszolta, hogy nem lépte át hatáskörét.

A „Figaro” azt állítja, hogy Negrier azt mondta, ha a kormány nem fog cselekedni, akkor a legfelsőbb haditanácsnak kell felépnie.

A „Journal” jelentése szerint tegnapelőtt Párisban házkutatásokat tartottak, melyek a Dreyfus-ügygel összeköttetésben vannak.

Páris, július 26.

Mint a Remnesből ideérkező táviratok jelentik, Dreyfus lázban fekszik. Kérelmére a katonasorvosa több izhen meglátogatta.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Július 27.

Kétféle nyaralás.

Itt a fürdő-szezon, turista-kedvelés! Öröm-rözsák között az élet oly mesés... Ezernyi kéj, mámor, mosoly int felétek: Kiket dus kincsekkel áldott meg az élet...

Pezsgős poharaknak habzó nedveiben Száll a lánzlél; s gyújtja lángját véretekben. Percezenként új gyönyör édenébe léptek: Kiket dus kincsekkel áldott meg az élet...

A mit a hatalom, tudomány, művészet; A mit az örökség, a csodás természet: Szépét és nagyot szült, az mind a tiétek: Kiket dus kincsekkel áldott meg az élet...

A népek is meg van a nyári szezonja, Melyben nehéz munka verejtéket ontja. E verejték nélkül kenyért nem ennének: Kiket dus kincsekkel áldott meg az élet...

Mint az állat, huzza keserves igáját, Tűr, szenved, panasza nem nyílna a száját; Csak akkor sziszszon föl, ha rá gunnyal néznek: Kiket dus kincsekkel áldott meg az élet...

Béke ölen munkát, míg sokan dözsöltek, Harczban vért ontja, a mikor megszöktök: Övé a hon gondja, gyümölcse tiétek: Kiket dus kincsekkel áldott meg az élet...

Legyen egyenlőség, testvéri szeretet. Tudjátok meg: Isten csak embert teremtet.

Ez elv nélkül méltó haragja szétéphet:

Kiket dus kincsekkel áldott meg az élet...

Fülei Sz. Lajos.

Temetés és halott-égetés Párisban.*

Père Lachaise (XIV. Lajos gyóntató-atyjáról nevezetve így, kinek e tájon tájon háni lakása volt) nem közönséges temető, hanem valóságos halottak városa, negyedekre osztva, kövezett utcákkal szegve át, melyeknek nevük van; az utcásonként temető katonák állanak, meg kalauzok. Milliók laknak itt is. A gazdagok a főutakon, a középpont tájékán, a szegények künn a szélső negyedekben. Ott vannak a kős árkok szegények számára (fosses communes). Hatféle temetési osztály van Párisban; az utolsó 200, az első 15,000 frankba kerül. De még így is ingyen kell vagy 10,000 embert eltemetni ezeknek ássák a közös árkokat, azaz hosszú árkokat, melyekbe 40, 50 koporsót helyeznek sűrűn egymás mellé s melyeket öt évenként újra felásnak temetés végett. Magányos sir 10 esztendőre 170, örökös sir 700 frank. Pedig ez utóbbi alig 2 köbméter, s csak három koporsó kerülhet egymás fölé. Nehezen jut tehát az ember Párisban egy kis darab földhöz, hogy fáradalmát kipihenje.

Az egyes és a családi sírok rendszerint kis kápolnával látvák el, melyek, egy méter szélesek, 2—3 méter magasak s belül oltár-

* Bis Algier und Lourdes. Eine Reise durch Frankreich beschrieben von Anton Hummel. Ravensburg, 1898.

szerű építménnyel vannak ellátva, mint kis kőházak állanak ezek egymás mellett belát-hatatlan sorban, nem valami szépleány. Hiányzik innen a német temetők zöldje, az olasz temetők déli flórája és művészete, ha nem is teljesen, de az összehatás dolgában mindenesetre. Mert, hogy összevéve sok pompás, fényes, művészi alkotás van itt, az természetes. Két évszázad óta Páris nagyjai ide temetkeznek.

Az óriási temető, száz hold területtel, nem sikon fekszik, hanem egy nagy domb oldalán, melynek tetejéről, körülbelül onnan, a hol a temető-templom emelkedik, szép kilátás nyílik Párisra, egyuttal gazdag anyag az elmélkedésre.

Az élő Páris és a halottak e városa között mily ellentét! Ott szünetlen hajsza, sok bűnös üzérkedés, itt a roppant sir-mező csöndes nyugalommal, hangos intő szózatával: ma nekem, holnap neked! A szajnaparti Babel naponként 100 halottat vet ki magából évente 50,000-ot. Ott perc alatt három halott menetet láttam a Père Lachaisebe vonulni. A harmadikhoz magam is hozzászögödtem. Két feketebe öltözött szolga ment elől, azután jött a halottas kocsi, hatalmas koszorúkkal borítva, majd a lelkes kocsija, végre a gyászolóké. A kocsisok hosszú csizmát Napoleon kalapot s fekete-fehér szegélyezett egyenruhát viseltek, az egyik kocsiban két személyült, a másikban egy, egyen-hányban — senki.

Lassan vonultak a kocsik a nyílt családi sírbolt felé. Ott négy férfi várt kék blúzban, rongyos nadrágban, nyitott mellényvel,

sapkalával a fejükön; egy pillanat alatt leeresztették a koporsót s alig voltak készen vele, már is megkapták dijjukat; nyakukba vetett kötelekkel siettek aztán a másik temetéshez. Ez alatt a pap is elkezdte teendőjét; rövid latin beszéd nélküli szertartás volt az. A gyászolók, hat férfi és négy hölgy, meglehetősen nyugodtan viselték magukat alatta, de a férfiak föltett ezilinderrel s könnyedén sétatálcáikra támaszkodva. Aztán részvét jelül kezet nyújtottak egy fiatal embernek s miután szentelt vízzel meghintették a helyet, eltávoztak egyetlen imádság, egyetlen könny nélkül! Három négy percig tartott az egész temetés; gyors és hideg volt az egész. Az Isten örizzen meg ilyen temetéstől!

Père Lachaise megnyitja kapuit keresztények, zsidók és mohamedánok számára egyaránt: hát pogányok részére? A halottégető-kemenyze bizonyára ezek részére épült. Nem messze a mohamedán temetőtől megpillantottam egy szabadon álló házat két magas kéménnyel.

Közelebb kerülve a pázsittal körülvett épülethez, e szót olvastam előcsarnoka fölött: Crematoira. Az egyik kémény füstölt. „Epen jókor jöttem,” gondoltam magamban s egész könnyedén beléptem a kapun. Gyorsan, kíváncsian (Zürichben és Milánóban láttam kemenczét, de égetést nem) haladtam végig a folyosón, nem sokat törődve a szolga kiáltásával: *interdit monsieur! il est interdit d'entrer!* s már közel voltak a kemenczéhez, mikor végre kivezetek. No, de én nem csüggedtem el. Először is néhányszor megkerültem a krematóriumot, a legnagyobb ér-

deklódést mutatva az épület iránt, még félhangon beszélgetve is magamban.

A két ör figyelemmel is kísért ott a kapu alatt. Csakhamar meglökte egyik a másikat: „Il est un Anglais!” E pillanat igen alkalmasnak tetszett előttem újabb kísérletre. Odalépve hozzájuk, néhány kérdést tettem, mire ők megerősítették, hogy csakugyan halottégetés folyik. Erre én kifejeztem sajnálatomat a felett, hogy nem foglám sajnálni a borralvót. Ez hatott. Készségesen beeresztettek mind a ketten. Vezetésük alatt aztán körülményesen megtekinttettem az egész krematóriumot fönt és alant; alulról, a hol a szén és coaks-raktárak mellett hamu-vedrek, vagy kis téglakoporsók, körülbelül félakkorak, mint a mi gyermek-koporsóink, állottak, egészen a felső emeletig, melyre vas esiga-lépcsőn mentünk fel s a hol több láda volt, kiégett csontokkal, melyek szürkésfehérek voltak s oly porhanyók, hogy puszta érintésre széjjelmálottak. A földolog azonban földszinten volt, t. i. a kemence. Szabad rért volt körülötte, a hol azok, a kiknek halottját égették, tartózkodhattak, gyszós hangulatban. A tetemet vasrostélyra fektetik s úgy csuszatják be gépezet segítségével a kemenczébe.

A tetemet tehát még az első égési stádiumban voltak, a melyet legérdemesebb megnézni, a kemence pedig nagy munkában volt, Mikor a két, immár igen udvarias ör kinyitotta a kemence ajtót, egészen közel léptem, hogy tisztán pontosan láthassam az egészet, de a kiáradó izzó melegség visszavetett menten 6—8 lépésnyire, de még így is nagyon

Előpataki levél.

Szerkesztő ur! Kedves barátom!

Azt kiszem, hogy levelem vétele után egy hétre itt fogsz lenni Előpatakon, de nem csak egyedül, hanem egész családdal együtt. Mert hát ez a fürdő most és ezután már állandóan a családok üdülő helye lesz.

Fürdőnek azért nem nevezem, mivel itt a fürdés nem lényeges dolog. Itt fő az ivás és arra van pompás víz bőven. Három kútból három szép leány, óra hosszat morit és tölti pazarul. Hideg kell-e vagy meleg, választatsz.

Fürdő is van teljes választékban. Sietek igazolni azt az állítást, hogy Előpatak családi fürdő. Ezt először úgy lehet érteni, hogy a hely egy néhány előkelő család tulajdona, a kik szövetkezetté alakultak s miniszterileg jóváhagyott alapszabályban körvonalaizták a fürdőhez való viszonyokat és a fürdő igazgatóját, meg fontartását. Erről talán később egy más alkalommal szölok.

Most a másik értelmezést adom elő. Előpatak azért családi fürdő, mivel ide nem csak a gyöngékdő családtag jő el, hanem az egész család, mert hát itt ugyan kedvesen eltelt az ideje mindenkinek. A kúrától már nem is szölok, hiszen azt ellégő esetetlem korábbi levelemben. Főnn tartom azt az állítást, hogy a ki ide bejő és három napot szerencsésen kihúzott, az már beszegődik állandó vendégnek a mire elég volna fölméltanem egy kolozsvári közös barátunk esetét.

Három napra jött ide s ma holnap a harmadik hetet kezdi.

Ezt a családias kirándulást eddig főleg az oláhországiai gyakorolták, a kik különben most is tömegesen jöttek, a mennyiben péld. hat család 35 taggal jelent meg.

Azonban annyit határozottan állíthatok, hogy Előpatak mondtantól kezdve a magyarság fürdője. — Ezelőtt 10—20 évvel az oláhországiai nemesekhoz többen voltak, hanem domináltak is. Most a magyarok vannak határozottan túlsúlyban, most az eddigi 700 vendég közül csaknem 600 magyarországi.

Kiváló figyelmet érdemel, hogy ez a sok vendég nem csak az erdélyi részekből gyűlt össze, hanem egész Magyarországból. Igazoljuk az eddig megjelent kimutatásokból.

Itt volt, s nagybárá most is itt van több kevesebb vendég: Brassó, Bodola, Botfalva, Földvár, Uzon, Nagy-Ajta, Sepsi Szt.-Iván, Csik-Szereda, Gyimes, Hom.-Ok-lánd, Székely-Udvarhely, Segesvár, Déva, Piski, Fogaras, Szász-Régen, Feketehalom, Maros-Vásárhely, Maros-Ludas, Gyulafehérvár, Tövis, Nagy-Enyed, Gyéres, Kövend, Torda, Kolozsvár, Arad, Szeged, Hajdu-Böszörmény, Szentes, Békés-Gyula, Temesvár, Nagyvárad, Debreczen, Nagy-Károly, Zombor, Pécs.

Nem hallgatom el, hogy Bukarestből, Craiovából, Plojstből és egy pár más oláhországi helységről most is vannak, ezúttal is lenni fognak s legyenek is. Az is föltűnően érdekes, hogy Bécsből, Linzből s más osztrák városból is vannak itt.

Lehetséges az is, hogy egy pár esztendő múlva talán a karlsbadiak is ide fognak jönni. De az már rendkívül érdekes tünemény, hogy a magyar orvosok a patieneket, s a magyar közönség énmagát ide tereli.

Be fog következni rövid idő alatt, hogy itt nem leend egyetlen üres telek, mivel a most megvő lakások nem tudják befogadni az ide tuduló közönséget. Itt újabb és nagyszabású építkezések válnak szükségessé, egészen új rendszer szerint.

A szűk sétányra nem fog új épület jönni, hanem építenek a tágas kertekbe villaszertleg. Az új házak előtt csinos parkok, diszkertek.

A bizottság a kezelést, felügyeletet, gondozást, díszítést, szóval mindent, a mi

egy fürdő életének kedvessé tételére szükséges, egészen új fölfogással, új izléssel fogja eszközölni.

Egy arra alkalmas egyén legközelebből tanulmány utat fog tenni a hazai nagyszabású és a külföldi híres fürdőkön. Ez a közel jövőre terveket készít nemcsak a külső berendezés és díszítés érdekében, hanem a hely szabályozására is.

Gondoskodva lesz arról is Előpatakon, hogy a betegek a helybeli fürdő orvos tanácsa szerint használják a vizet és tartsák a kúrát.

Pótolva lesz az a hiány is, a mi a vendégeknek könnyen válhatik alkalmatlanná, hogy a vendéglős ne bánhassék kénye-kedve szerint a nála étköz vendégekkel, mert az egy kissé furesa, hogy a fogyasztás növekedésével arányban nőjön az étek ára és apadjon a porció.

Előpatak egy minden tekintetben nagyszabású modern fürdővé női ki magát, a hová szívesen elfog jönni nemcsak a beteg hanem az üdülőni vágyó is.

Mert hát kitagadhatná, hogy a fürdő életnek sok érdekes és kellemes oldala van. Messzi tájakról ide sereglett emberek, a kik soha sem látták egymást, ismeretséget kötnek. Itt idősükük elég rövid arra, hogy az ismerkedéssel szerzett első benyomások épen megmaradjanak. Itt nincs alkalom, de még idő sincs arra, hogy a jó szomszédság kedveséget megízeltetne a köznapai élet komolysága. Ide nem érkezik el a társadalom járványa a pletyka és kiesinyeskedés.

Itt a klikk-rendszer ismeretlen.

Erre a barátságra valóban talál a szelimos Quida megjegyzése: az új barátság olyan, mint az új kesztyű; jobban simul a kézhez és nem látjuk rácsait.

Nó, de ebből ne hogy azt következtetnéd, hogy a régi barátság ellen szölok, mert arra megint a német közmondás talál: „Alte Liebe rostet nicht.“

Egy kis természeti képpel zárom be, a milyenben itt mi minden nap gyönyörködünk. Most is élvezom.

A komor, szürke fellegek a zöld erdő háta mögül fölnyújtják bozontos, nagy pam-pókat, mire egy két fehérbe öltözött bohóc az előtérbe szalad, végig rohan a nehéz kiséret előtt. A villám, mintha diűh fogná el a léha viczázódó kölykök miatt, ezikáz egyet-kettőt, hadd lássák meg ki a gyorsabb. Erre szél uram fölkaparodik, fűzöbe veszi az úgy nevezett bohócokat, lecsap ide a menekülő emberek közé. A bokrok sivitnak, a fák zugnak, a füvek lesimulnak, a madarak földel alá menekülnek, az ég dörödl egyet-kettőt és ekkor már három oldalból szapul a zápor, rohan a csemely, nő az ár, fut a porond és azt hinnéd, hogy elkövetkezett a saison vége, ha ijedteddel együtt vége nem volna mindennek; ha sőhőjod végezéssel rád nem mosolyogna a mindig áldó, kedves nap.

Még csak annak a hírek kérek helyet, hogy bálnak volt egymás nyomában kettő: szombaton és vasárnap. Most készül az itt mindig híres Annabál szerdán estvére.

Anonimusz.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, július 27.

Petőfi-ünnep.

Tegnap Bartók Lajos alelnök külön levélben hívta meg a segesvári ünnepre Petőfi Sándor öccsének, Petőfi Istvának özvegyét, a ki jelenleg Vácon lakik. Méltóságos Gyulai Pál főrend, akadémiai h. fötitkár pedig, a ki tekintetes Petőfi Sándornak tudvalevőleg sógora volt, ma hatsoros levél-

ben tudatta Bartók Lajossal, hogy a Magyar Tudományos Akadémia képviselőtében Zsilinszky Mihály rendes és Komáromy András levelező tag fog Segesvárra utazni, a hol Zsilinszky Mihály „ott tartandó beszédében az Akadémia üdvözlétét (!) is tolmácsolni fogja.“ Koszorúról persze szó sincs. Hiszen Petőfi nem volt méltóságos ur...

Az öreg Petőfik, a költő szülei és Petőfi Zoltán, a költő fia, behorpadt és elhagyott sirokban nyugosznak a Korepesi-utí temetőben. A budapesti egyesült asztaltársaságok központja elhatározta, hogy a sirokat szépen rendbehozza és Petőfi halála évfordulóján ünnepiesen fogja felirással el látni a síremléket, a melyen most csak ez van: „A legszeretettebb atya és a legszeretettebb anyja.“ A sirokat meg is koszoruzzák.

Az Országos Nemzeti-Szövetség lelkes fölhívást intéz a magyar honleányokhoz, melyben az ünnepen való részvétellel szölitja föl őket s végül ezeket mondja:

— Dobbanjon meg a szívetek e nagy napon; szedjétek le a természetnek minden ékességét, kertjeiteknek minden virágát s küldjétek el a megszentelt helyekre, hadd borítsa virág azt a szobát, hol a nagy hallhatatlan született, a csatamezőt, a hol hősi halált halt és emlékszoibrait, a melyeket a nemzeti kegyelet az ő dicsőségére emelt.

A virágok postacsomagokban Segesvárra, Kis-Körösrre és Budapestre a Nemzeti Szövetség czimére bérmentesen és oly időben adandók föl, hogy július hó 29-én rendeltetési helyükön legyenek.

A világsajtó — mint a Pol. Ért. jelenti — a legnagyobb érdeklődéssel viseltetik a 30-án tartandó Petőfi-ünnep iránt, s ma is a legelőkelőbb berlini, francia és angol lapok gondoskodtak arról, hogy kimerítő és tartalmas tudósítást kapjanak úgy az ünnep lefolyásáról, mint az ötven év előtti tragikus nap részleteiről, Petőfi legendájerü elűnéséről.

T. W. Brughton Wilby, a Pall Mall Gazette tudósítója tegnap érkezett Budapestre, hogy a Petőfi ünnepnek jelen legyen s az angol sajtónak arról illusztrációkat és részletes tudósításokat küldjön. Megérkezte után legelsőbben Jókai Mórt kereste föl a Sváb-hegyen. Az egész délutánt Petőfi nagy kortársának vendégszerelő házában töltötte s leányképezte Jókai dolgozószobáját, a koszorú költő magát is ülőhelyzetben és a Jókai-villa többi festői részletét.

A Petőfi-ünnepkörül huszonöt előkelő amerikai képes lap fog tudósítást hozni. Közzölni fogják többek között Barabás emlékeztetés képét is, a melyen Petőfi, Vasváry és Jókai együtt osztják szét a szabadsájtó első termékét a közönségnek 1848 márcz. 15-én.

A „Rikán belőli honvédegyet“ küldöttség utján fogja képviselni magát július 31-én a segesvári országos ünnepélyen. A derék age honvédek egyszerűsind 10 főt tettek le a „Székely Nemzet“ szerkesztőségénél koszorú megváltás czimén a Petőfi-ház alapja javára.

Petőfi Sándor emlékére halálának 50. évfordulója alkalmából az *EMKE torda-aranyosvármegyei választmánya* jul. hó 29-én

(szombaton), esti 8 órakor a régi casinó helyiségében emlékünnepejt rendez a következő műsorral:

1. Apotheosis — irta: Jókai Mór. Előadja: Bölöni Vilmos. 2. Találkozásaim Petőfivel végnapjában — irta: Kováry László. Felolvassa: Sándor Kálmán. 3. Szaval: Pálffy Anna k. a. 4. Petőfi élete — irta és felolvassa: Zalányi János. 5. Szaval: László Endre. 6. Petőfi dalából énekel Bertalan Etelka k. a., kísérő a „Tordai műkedvelő és színiéppártoló egyesület“ zeneszakosztálya. 7. Petőfi — irta Endrődi Sándor. Szavalja Veress Ilonka k. a. 8. Scioplikon-képek az 1848—49-iki szabadságharcz köréből. Bemutatja Péter Antal. 9. Petőfi — irta Ábrányi Emil. Szavalja Kovács Dániel. 10. Induló — előadja a „Tordai műkedvelő és színiéppártoló egyesület“ zeneszakosztálya.

A Scioplikonhoz a képeket, valamint Petőfi Nemzeti dalának clichejét a „Történelmi Lapok“ szerkesztősége kölcsönözte.

A folyó hó 30-án tartandó segesvári Petőfi-ünnepélyen *Torda-Aranyos* vármegyét gróf Bothlen Bálint és Miksa Imre megyebizottsági tagok fogják képviselni.

A felvinczi Casino-egylet 1899. július 30-án Petőfi Sándor halálának 50-ik évfordulója alkalmából a ligetben tánczezal egybekötött zártkörű emlékünnepejt rendez a következő műsorral:

1. „Hymnus“ — énekl a műkedvelők vegyes kara. 2. „Árvaleány“, Petőfifől. Szavalja Szécsi Ferencz néraszony. 3. „Talpra magyar“ — énekl a műkedvelők vegyes kara. 4. „Emlékszed“ — tartja Felméri Albert. 5. „Népdalok“ Petőfifől. Játssza a műkedvelők zenekara. 6. „Apotheosis“ — Jókaitól. Szavalja ifj. Balogh Elek. 7. „Induló“ — zenekisérettel énekl a műkedvelők vegyeskara.

A segesvári ünnepre a következő képviselők jelentkeztek: Ilyés, Kállay, Kubik, Lázár, Komlóssy, Leszkay, Lázár György, Lónyai Sándor, Madarász József, Major, Mezőssy, Műlek, Polczner, Pildner, Rátkay, Teleky Domokos, Török Bertalan, Trauschenfels Emil, Sárossy, Wolfner, Zeyk Gábor.

Kik nem vesznek részt a Petőfi-ünnepen?

A Petőfi-társaság tegnap ülésén egy hírlapíró meginterpellálta az elnököt, vajjon a többi irodalmi társaságok, nevezetesen a Kisfaludy-társaság s vajjon az Akadémia kaptak-e meghívót az ünnepre s ha igen, mit felelték, mert hogy résztvennének az ünnepben, eddig semmi nyomát sem látja. Bartók kijelentette, hogy ő a társaság nevében, egy a Kisfaludy-társaságot, mint az Akadémia felbérte az ünnep rendezésében való részvételre, de se az egyiktől, se a másiktól eddig választ nem kapott. Ábrányi Emil tudatta erre, hogy Gyulai Pál őt és Bársorny Istvánt megbizta, hogy az ünnepen a Kisfaludy-társaságot is képviseljék. Ezeknek tehát hármas tisztelet kell teljesíteniük: mint a Petőfi-társaság tagjainak, mint a Kisfaludy-társaság tagjainak. Gyulai Pált állítólag főrendilázi kötelezések tartják távol az ünnepől, a melyen mint Petőfi legközelebbi rokónak is illenék megjelenie. Beöthy Zsolt pedig éppen most dolgozik az újabb magyar költészet történetén — Petőfi nélkül.

— Időjárás. Az orsz. meteorologiai intézet 1899. július 25-iki jelentése: Tegnap főleg az ország déli vidékén voltak esők. 1—5 mm.: Csáktornya, Pécs, Aknasztalja, Marosvásárhely. 6—10 mm. Árvavárjaja, Károlyváros és Temesvár. 10—20 mm. Pancsova és Drenkova. 22 mm. Kolozsvár. Ma reggel az ég többnyire felhős. A szél északnyugatra fordult. A hőmérséklet kevéssé süllyedt. A földm. miniszteriumba a gazdasági tudósítókól beérkezett jelentések szerint július 27-én: Szepes vm. szepes-szombati járásában Lucsivna környékén felhőszakadászerü zápor, Borsod vm. szendrői járásában nagy jégeső volt, mely a kukori

könyvet, az esketési bizonyítványból egymásolatot szerzek, elviszem az anyámhoz és ő mindent el fog mondani a férjének. Cyrillel nem lesz semmi nehézség; sőt ellenkezőleg, könnyebbülére fog szolgálni az a tudat, hogy Gábriel fogja a helyét elfoglalni.

Ó lesz az, a ki legnagyobb örömmel fogja azt hallani.

Talán, ha egészséges volna és erős és az életben maradásához reményeége volna, a czim felett lett volna némi küzdelem. És abban az esetben Cyril lehetett volna a győztes; azonban, a helyzetet ősmerve, Gábriel tudta, hogy olyasmi nem történhetik és hogy az egész birtok örömmel lesz átadva neki, midőn az anyja házasságának a törvényes bizonyítékát felmutatja és akkor, ha Lady May még mindig szabad, mindent elkövet, hogy azt a szép fiatal leányt, kit ő olyszenvédelyes szerellemmel szeretett, megnyerje.

A mint a vonat a kies vidékeken átrobogat, édes emlékek és kellemes képek merültek fel előtte; de mindenké felett egy sőt szemü emlékével foglalkozott leg-többet. Ha ő megnyeri Barton apátságát, May az övé lehet. Mentől többet gondolt reá, annál bizonyosabb lett előtte, hogy May mutatott hajlandóságot iránta.

Késő délután volt, midőn Norbamba érkezett; de ámbár a vidék esendőjéhez hozzá volt szokva, Norham meglepte. Nem hitte, hogy egy hely a világától annyira el lehessen zárva.

Gábriel a Csillag vendéglőbe szállt, hol kitűnő szobák voltak. Volt egy ebédlője, melynek az ablakai egy kis kertre nyíltak, egy szalonja, melyben sok szép csigák és régi divatu csecsebecsek voltak és voltak levendula illattal telt nagy háló-szobái. Gábrielnek tetszett ez az egyszerű régi ház és Bond urnak, a vendéglősnek azt mondta, hogy néhány napig valószínűleg ott fog maradni.

Az étkelés után Gábriel kiment a ház-

cában és zabban tett jelentős károkat. Vasmegye szombathelyi járásában nagy zivatar volt jéggel, mely a kertekben és a takarmányokban tett kárt.

— **Elhalasztott hangverseny.** Perotti Gyula mára hirdett hangversenyt bizonytalan időre elhalasztotta. A kiváló művész különben, a hangverseny másik két szereplőjével, Bartók Matilddal, az Operaház énekesnőjével és Fodor Ernő zongora-művésszel már tegnap délután Kolozsvárra érkezett.

— **Tisztújítás Torda-aranyos megyében.** Lapunk egyik közlelőbi számában Torda-aranyos vármegye tisztújításával foglalkoztunk. A hirbe tévedés csuszott be, melyet Betegh Miklós Torda-aranyos vármegye alispánja hozzánk intézett levélben következő szavakkal igazít helyre: „Tény, hogy az árvaszéki elnöki állás a legközelebbi közgyűlésen kerül betöltés alá, de az már nem áll, hogy a vármegye „irányadói“ Nagy Olivét, ki a vármegye főjegyzője, tisztát évek óta, általános megeledeésre a legkíválóbban tölti be — ezen állásra jelölték volna. Ennélfolyva a főjegyzői állás sem jöhetvén üresedésbe, sem Lovassy Andort, sem Sándor Ákost ezen állásra senki nem jelölhette. A fentiek elcsesése után, igen természetesen, alaptalan e hirhez töltött minden más hozzáadás is.“

— **Az ipartestület mulatsága.** A kolozsvári ipartestület augusztus 6-án rendezendő nyári tánczvigalmára a meghívók szétküldettek. A rendező-bizottság ez uton szölitja fel mindazokat, kik tévedésből meghívót nem kaptak és arra igényt tartanak, hogy azt az ipartestület irodájában (Szép u. 1 sz.) bejelenteni szíveskedjenek. A mulatság iránt nagy érdeklődés nyilvánul.

— **Tisztogatás.** Budapesti tudósítónk jelentése szerint a főispáni karban még nincs befejezve a purifikáció. Hir szerint még két vagy három ily természetű változás várható a közlelőbi időkben. Ezzel ki is lesznek merítve a főispáni kart illető ama személyi kérdések, melyeket a „rendszer változása“ val szokás kapcsolatba hozni. (Reméljük csak — egyelőre.)

— **Hegedűs Sándor tanulmány-uton.** Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter tegnap reggel a felvidékre utazott, hogy több ottani nagyobb ipartelep és különösen az ottani szövögyárakat meglátogassa. A holnapi napon a miniszter Pozsonyban tölti, a hol az Izabella főherceggasszony védnöksége alatt álló himzőháziipar központi telepét, a szövögyászóvő tanmühelyt, a Klinger, Kühnayer és Güneberg-féle gyárakat és a Dynamit-Nobel-féle robbanóanyaggyárat fogja megtekinteni. A miniszter érdekes utjában kísérő a miniszterium elnöki osztályának főnöke, Vértessy Kálmán osztálytanácsos, az iparfejlesztési szakosztály főnöke, Selerényi József osztálytanácsos és a miniszter titkára, dr. Ary Pál miniszteri segédtitkár. Hegedűs Sándorral együtt utazik neje és leánya is.

— **Szölő és borgazdasági tanfolyam.** A földmívelésügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltósága f. évi 58.659 szám alatt kelt rendeletével a hazai gazdasági tanítástezek bármelyikét jelesen végzett részére pályázatot hirdet, a Budapest fő és székvárosban szervezett felsőbb szölő és borgazdasági tanfolyamra f. évi augusztus 10—20-ig. A pályázati feltételek és egyéb tudnivalókra nézve felvilágosítást ad a kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága.

— **Erzsébet örökmiséds temploma.** Az Erzsébet királyné emlékére emelendő

jól beláthatam az izzó kemenceze belsejére. Ekleinte csak sárga lángokat láttam, de lassanként megkülönböztettem a láng borított testnek nemcsak körvonalaait, hanem egyes részeit is, fejét, karjait, lábait, lángtól körül nyaldosítottan. Egyszerre csak ébren voltam. Nagy álmodtam? Láttam, a mint egyik halott lassan fölnyitotta a száját, majd fölémelte a fejét. De ebben a perczben a kemencezeajtó leereszkedett. Azt hittem talán a szemem káprázott s azért megkértem az öröket, hogy nyissák megint ki egy néhány pillanatra. Erre ismét tisztán láttam, hogy egyik halott szája és szemei talán fölnyitottak, a másiknak a karja meggőrbült, a lába kinyúlt, egyik izma megrándult, majd nem egész teste megfordult, mintha életre akart volna támadni. Iszonyatos egy látvány volt! No, csak még egyszer mondja előttem valaki, a halottégetés aesthetikusabb, kevésbé borzasztó, mint az „utáltatos fölözslási folyamat a sirban.“ Nekem ugyan, annyit áll, semmi bajom se lett tőle. De a kinek nincsenek kötél-idegei, ne akarjon megnézni egy ilyen halottégetést, mert hosszú időre elmegy az étvágya s még álmában is lesz mit szenvednie miatta.

Ford. Dr. Némethy Gyula.

Hilary.

— A „Tövises és narancsvirágok“ szerzőjétől. — Angolból fordította: **AMICA.**

XXV.

A Gábriel történetének a folytatása.

(Folytatás.)

(64)

Azon a napon, melyen hallottam, hogy ezt a czimet és az Ardeanok birtokát örököltém, elmentem az orvoshoz és azt mond-

tam neki. — „Mondja meg őszintén, ígérheti-e, hogy bár egy egész évig élek?“ — ő azt válaszolta „Nem ígérhetem, a világnak minden kinese sem volna képes önnek egy évig tartó életet megszerezni.“ Gábriel, ezek után képzelt, hogy örökségemnek mi hasznát veszem.

— De nines semmi reménységod? — kérdi Gábriel. Nem gond lod lehetségesnek, hogy meggyógyulj? A fájdalom enyhült e vagy növekedett?

— Növekedett, válaszolta Cyril. Azt hiszem, hogy egy kicsit mindig súlyosabb, valahányszor rámljón. Gábriel, én nem élek hosszasan. Csudálhatod-e, hogy az a sok pénz, melyvel bírok, por és hamu előttem, hogy azok a házak, földbirtokok, képek és drága kövek, melyekkel bírok, értéktelenek előttem?

Mily másnak látszik a világ azok előtt, kik tudják, hogy azt rögtön itt kell hagyni, mint azoknak, a kik érzik, hogy még sok jó időt tölthetnek benne! A napokban azt kérdezte valaki tőlem, hogy a Weldei kerületben fellépek-e és én csudálkozva néztem reá. Ennek a világnak a legnagyobb, legfontosabb ügyei oly kiesinek látszottak előttem, kinek minden reménye az ébren van. Midőn az emberek terveit és intézkedéseit hallom, azt mondvra, hogy ebben az ébren ezt és a következő ébren azt fogják csinálni, csudálkozom, hogy az egy halált kivéve biztosak lehetünk e valamiről.

— De míg élünk, nem kellene megengedni, hogy a halál bizonyossága igrékeztünk és erélyünket paralizálja, — mondá Gábriel. Ha az volna az eset, akkor a világon minden jó és becsületes munkának vége volna.

Senki sem törődne az ha, mert biztos volna a kora haláláról.

— De meghalni ily fiatalon, — mondá Lord Ardean — meghalni, midőn mindenel birunk, a mi az életet kellemessé tudná tenni.

XXVI.

Szép, verőfényes idő volt, midőn Gábriel a Barton apátságból elindult, sorsára vonatkozólag a legjobbat remélve. Majd nem lehetetlennek látszott előtte, hogy egy anyakönyv elveszheszen; nem tudta, hogy a régi vidéki templomokban az ilyen dolgokkal mily keveset gondoltak.

Reményei oly fényesek voltak, mint maga a napfény. Ő meg fogja találni azt a

Kolozsvar, 1899.

örökimádás templom fejezvérmegyei bizottság megalakult. Elnöké Cziráky Antal grófot, alelnöké Tallián Vilmost választották. Az elnökség érintkezésbe lépett Steiner Flópp dr. megyei püspökkel abból a célból, hogy Erzsébet királyné halálának évfordulóján, minden templomban misét tartsanak és hogy a püspök megengedje, hogy a misén a kegyeletes csejra gyűjtsenek.

— **Esküvő.** Csiki Kálmán marosvásárhelyi kir. törvényszéki albiró e hó 25-én esküdött örök hűséget Dobál Albert ottani kir. ítélő táblai bíró leányának, Vilmának. D. e. 11 órakor a polgári szertartás folyt le, míg d. u. 5 órakor a plébániai nagytemplomban az egyház áldását kérte ki a boldog ifjú pár. Mindkét helyre hosszú kecsisornban kísérték el szeretteik, barátok, de azokon kívül is különösen a templomi szertartásnál jelentek meg tisztelők közül kifejezni jókívánataikat.

— **Kegyelem Bolcas Luciának.** A nagyváradi jogakadémia oláh diákjai közül Bolcas Lucián az egyetlen, kit a kultuszminiszter a turini nemzetközi diákkongresszuson tanúsított hazafiátlan viselkedése miatt az összes magyarországi főiskolákból kitiltott. Bolcas annak idején tüntetőleg vette tudomásul a kitiltást, de most úgy látszik, romániai mecénásai cserben hagyták és Bolcas szeretne a ráimért büntetéstől szabadulni. Ugyanis, mint a bukaresti La Roumanie írja, Di Giglio Tos, a nemzetközi diákszövetség elnöke, Turinből levelet írt Wlassics miniszternek, melyben a szövetség nevében arra kéri, hogy elengedje Bolcas Luciának.

— **Eljegyzés.** Dr. Gspann Károly orvos folyó év és hó 26-án jegyezte el Özv. Horváth Miklósné kolozsvári lakos igen kedves és jól nevelt leányát „Annuskát”.

— **A kerületi betegsegélyző** pénz-tárak orvosainak ügye. A kerületi betegsegélyzők igazgatósága, — az orvosok beteglátogatási díját 40 krajczarról 20 krajczarra szállította le. Az igazgatóság ezen rendeletét az orvosok nem nyugodtak bele s már is mintegy kétszáz orvos jelentette be az igazgatóságnak, hogy nem hajlandó ilyen díjazás mellett az egyesület szolgálatában állani. Az igazgatóság tegnap tartott értekezletén kimondotta, hogy a beteg látogatási díjak leszállítása nem megmáshatatlan határozat, mert ez egyben végeztetésen a közgyűlés fog dönteni.

— **Megkínzott gyermek.** Aradról a következőket írja tudósítónk: Párját rikkító eset történt aradi és eszandí egyesült vasutak műhely-telepén. Egy 9 éves kis fiút, a ki Máriss Sebők pályafelvigyázónál pásztor gyanánt van alkalmazva, embertelen módon megkínzott egy ismeretlen férfi, a ki a rendőrség most erőlysen nyomoz.

A pásztorfiu szombaton délután elvezett és sem gazdája, sem mások nem tudják, hová lett. Csak tegnap reggel találták meg egy vasúti kocsiában, félíg élettelenül, elgyöngyölve és a kínoktól elcsigázva.

Az eset részletei a következők: Szombaton délután a fiú Máriss Sebők tehenét legeltette. Hat órakor, a mint a műhely-telepén megszólalt a munkaszünetet jelző kőrt, egy munkásának közeledett a pásztorgyermekhez, a ki egy podgyász-kocsi felperronján állott. Rámordult a fiúra: — Mit keresel te itt?

A fiu megrettenve válaszolt: — Legeltetem a Sebők ur tehenét.

— Hogy mersz te ideálani a podgyász-kocsira, mi? — ordított most a munkás és levetette a fiuska nadrágszíját. A gyermek elájult az ijedségtől, kintója pedig megtoldotta a szíjat, egy madzaggal s a fiuska fejét annak térdei közé kötötte. Azután fogta a guzsba kötött gyermeket, bevitte egy podgyász-kocsi félreleső fiúkéjébe, ledobta a sarokba s a kocsi ajtaját bezárta.

Mikor a fiu magához tért alétságból, oly gyöngye volt, hogy sem mozogni, sem kibálni nem birt. Így feküdt a pásztorfiu szombaton éjjel és vasárnap egész nap éltlen, szomjjan, szárazú kint között.

Vasárnap éjjel ismét elvesztette eszméletét. Csak hajnalban ébredt fel, de még akkor sem volt ereje segítségért kiabálni, mozdulni pedig nem birt, mert a szíj és a zsinag szorításától teljesen megmeredte tagjai, a hőségtől pedig fudoklott.

Tegnap délelőtt fél 11 órakor a vasut vizsgáló lakatos megleltette a kocsikat. A mint a fiúkébe néz, egy guzsba kötött gyermeket látott, kit első pillanatra holtának vélt. Elvágta a testét szorító szíjait és megkezdte a fiútól, hogyan került oda. Nagynyehezen elbeszélte a pásztorgyerek szomorú történetét, de hogy ki volt a megkínzója, nem tudja. Mikor kötelekeit fölvtágt, nem birt mozdulni. Őlben kellett gazdája lakására vinni. Máriss Sebők jelentést tett azonnal a műhely felügyelőjének, Medveczky Edének, a ki közölte az esetet a rendőrséggel.

— **Aki a milliósságot akarta tanulni.** A l 1 újságnak a következő levelet bocsátotta rendelkezésre egy barátja:

L 27, 1898.

Tisztelt Rothschild Ur!

Bátorkodom ezenel tisztelettel kérdést intézni, hogy banküzletében nem volna-e üresedésben egy tanhely a milliósságra, amihez nagy kedvem és érdeklődésem is lenne. Tavaly hűsvétől óta vagyok inas képen L....-be küldve kádár mesterséget megtanulni, de a kádárság helyett ládákat kell készítenem, mihez nem nagy érdeklődésem volna.

Minthogy egy jó barátom azt tanácsolta, hogy a millióst tanuljam. Most még van idő mesterségemet letenni és az üzletet mint millióssá felvenni, 16 éves vagyok most, egészséges és testben normális.

Ha hajlandó lenne nekem egy állást, mint millióssá felajánlani, úgy legelőbb kívánságom ezt a legjobb akaratú és tudással eszközlőni. Egy vágakodó válasznak előbe nézve, vagyok tiszteletreméltó becsülnéssel.

W. Z.

E levél „Rothschild testvéreknek” banküzletét volt Frankfurtba címezve. Mivel azonban ilyen cözeg nem létezik, a levél kézbesítetlenül visszavándorolt és a feladó bele kell majd törődje, hogy ezentul is a kádárságban ládákat készítsen.

— **Agyonütötte a villamos áram.** Bácsbóli jelenté tudósítónk, hogy a nemzetközi villamosági részvénytársaság központi telepén ma délben Penz János montör vigyázatlanságának lett az áldozata. Penz egy létrán állva, a szabályzat ellenére kezítű nélkül dolgozott a villamosdróttal. Egyszerre csak a létrával együtt hanyattesett és szörnyet halt. 2000 voltaerőjű áram ment át a testén, mely ugyanolyan képet nyújtott, mintha a villám csapott volna bele.

— **Izzás hideg vízben.** Sok tudósna okozott már fejtörést az a meglepő tümenény, hogy egy vasrud, melyet az egyik végén izzóvá tettek, a másik végén fölmelegszik, ha hirtelen hideg vízbe mártják. A vasokhók munkásai rég ismerik ezt a titokzatos tümenényt, melyet most Lagrange tanár, a belga akadémia tagja, igyekszik megmagyarázni. Lagrange bebizonyítja, hogy ebben a tümenényben nincsen semmi természetellenes, hanem az teljesen megfelel a hővezetés ismert törvényeinek. A vasrudat legtöbb esetben olyan állapotban viszik el a tüztől, a mikor izzási képességének legnagyobb fokát még nem érte el. Így hát a vasrud tüzesített végének hőfoka még emelkedőben van, a mikor a tüztől eltávolítják. Ha most a vasrud izzó végét hirtelen vízbe mártják, másik végének hőfoka még emelkedik és pedig jobban, mint ez az erőszakos lehűtés nélkül történt volna. A vasrudnak ez a vége nem érne el olyan magas hőfokot, ha izzó végét lassan hűtenék le. Ha az egész vasrudat végig izzóvá teszik, akkor a vasrud másik végén sem áll be hőemelkedés, akár lassan, akár fokozatosan hűtik le azt a részt, mely a tüzben volt. Ine a látszólagos rejtély egyszerű megoldása.

— **Kelle-e öngyilkossághoz fegyver engedély?** Egy milánói rendőrbírónak alkalma nyílt, hogy ezt a fura vitás kérdést eldöntse. A legelőbből turini családok egyikének fiatal sarja szerelmi bánatában elhatározta, hogy elemeszi magát. Az öngyilkos jelölték sajátosságok szokásait követve az ifju, zsebében revolverrel Milanóba utazott, hol egy darabig csej nélkül ödöngött az utcákon és a sötétség beálltával a parkba fordult be. Izgatottsága, földül arca és monológjai magára vonták az ott posztoló rendőr figyelmét, a ki megszólította és magával vitte az inspekczióhoz. Minthogy a fiatalember ott ellenmondásokba keveredett, megmozgatták és meglátták nála a revolvert, de fegyverengedélyt nem találtak. A rendőrtisztviselő figyelméztette a gyanús ifjút az olasz büntetőtörvény 464. szakaszára, mire ez megható szavakban elmondta szerelmi bánatát és öngyilkossági szándékait. A bírón megatottság volt erőt és így határozott: A ki öngyilkosságra gondol, atól nem lehet rossz néven venni, ha a fegyverpasszust megváltani elfeledi. A vádlott ez okból fölmentő. A szerelmes ifju annyira megörült e fölmentő végzésnek, hogy búbanát egészen elfeledte és teljesen kigyógyult a tétlenségre.

— **A telefon fölaltalója,** Elisha Gray, az ismert fizikus, kinek legnagyobb része van a telefon fölaltalásában, nagy szükségbe jutott. Gray sohasem értett a spóroláshoz és a mikor pár év előtt 250.000 frankot kapott egy találmányért, családját azonnal Európába küldte, hol ennek nem volt jobb dolga, mint hogy drága festményeket és szobrokat gyűjtsön. Ebből lett a baj. Gray, a ki most 63 éves, nagy pénzszarvára jutott. A Rev. Seierot, mely ezt a hírt közli, megjegyzi, hogy az Egyesült-Államokban és másfelé van elég gazdag társaság, mely szerencséséjét a telefonnak köszönheti, s ezeknek a kötelessége, hogy fölaltalója a nyomortól megmentsék.

— **Salzenberg-fény.** A gázvilágítás ismét hadat üzent az elektrotechnikának. Minden fény forrás közt a legelőbb volt eddig az iv lámpa fénye, most Salzenberg a gázvilágítást olesőbbá tette az által, hogy az Auer-harisnya szerkezetet gömbalakúvá tette s három atmoszférás nyomás alatt szorítja hozzá a gázt. Az árdifferencia a legvilágosabbban kitűnik a Salzenberger és ifvény közt, ha az Elektrotechniker számítási adatainak végeredményétől indjuk: 1500 gyertya erős gázlámpa óránként 7 kba kerül, míg ugyan- csak 1500 gyertyaerős lámpa üzemben tartása óránként 27 kba kerül. Meddig áll fenn ez az arány, azt nem lehet még tudni, de hogy az lámpa helyett új villamos lámpát kell rövid időn belül forgalomba bocsátani, az bizonyos.

— **Fájdalom és szívműködés.** Hogy a fájdalom gátlólag vagy gyorsítólag hat-e a szív működésére, arra nézve a nézetek nagyon eltérnek. Lombroso pl. azt vette észre, hogy egészséges embereknél a hirtelen fájdalom a szív működését fokozza, Mantegazza azonban azt állítja, hogy ő ennek ép az ellenkezőjét észlelte. Dr. Egger baseli orvos kísérleteket tett, hogy ezt a kérdést földerítse és kísérletei eredményéről következőleg számol be. Ha a fájdalom nem nagyon heves, egészséges egyéneknek a szív működése fokozódik és pedig a különböző egyéneknek különböző mérvben, a minek az oka valószínűleg a szív ingerlékenységében, vészegénységében, neaurasthemában és a fájdalom mérvében rejlik. Csak igen nagy fájdalmak, melyeknek rendes körülmények közt nem fordulhatnak elő, képesek a szív működésére gátlólag hatni. Ugyanez volt az eredmény betegekkel végzett kísérleteknél is, a kiknek az erősebb hirtelen fájdalomra gyorsabb lett. Ez csak a testi fájdalomról áll; lelki fájdalmak a szív működését érintetlenül hagyják.

— **Meddig élünk?** Ezer ember közül csaknem 100 éri el a 75 éves kort, 38

a 85 éves kort és csak kettő él 95 évig. — Összehasonlítva ezt a teremtés más egyéneknek korával, ugyancsak rövid életűek vagyunk. A szilfa 395 évig él, a repkeny 450 évig, a gesztenyefa 600 évig, az olajfa 700, a czedrus 800, a kőrisfa 1500, a tölgyfa 28000 évig. Humboldt egy 1570 éves labdákat talált Burmbában. A halak, különösen a polykák, végtelelenül sokáig élnek.

— **Az orr értéke.** A londoni rendőrségnek két ízben is alkalma volt rá a minap, hogy meghatározza az orr értékét. A Hyde-parkban egy kerékpározó fiatal ember véletlenül összefutott egy kerékpározó leánnyal, a ki lebukott a gépéről és össze-törte az orrát. A bocsánatkéréssel azonban nem elégedett meg s beperelte a vigyázatlan ifjút, a ki a rendőrség ké száz font pénz-büntetésre ítélt azzal a megokolással, hogy a leány szépségének értékét nagyon leszállítja a beütött orr. Ugyanaz nap egy másik orrbetörés is történt. Egy bérkocsi összeütközött egy omnibusszal, melynek kocsija lezuhan a kövezetre és beütötte az orrát. Ő is a rendőrséghez futott, mely azonban ez alkalommal nem szépségbeli értéke szerint becsülte meg az orrot, hanem csak használati értékét állapította meg 17 font sterlingben.

— **A gyermek kedvenc színei.** Egy német orvos egy fiziológiai folyóiratban beszámol azokról a tapasztalatairól, hogy milyen színeket szeretnek a gyermekek legjobban. Vizsgálatainál választást engedett a vörös, sárga, zöld és a kék között. Ot milliméter széles gyűrűkben mutatta nekik a színeket és pedig páronként szűrke alapon. Az eredmény első sorban az volt, hogy a kék szin a legkapósabb. Ami a többi szin illeti, azokat a gyermekek egyenlő mértékben választották. Azután ugy kísérletezett a tudós orvos, hogy a színeket párával úgy illesztette össze, hogy mindegyik gyűrűből csak a fele látszott ki. A gyermekek legtöbbször a felé a szinpar felé nyultak, a melyben kék szin volt. Különösen tetszett a kék-sárga és kék-zöld párosítás.

— **Párisi világkiállítások.** A közel- ledő 1900 évi nagy párisi világkiállítás alkalmából érdemes egy kis visszapillantást vetni az előbbi párisi kiállításokra. Az első kiállításban, melyet 1798-ban rendeztek és csak 60.000 frankba került, 100 kiállító vett részt. A kiállítás épületek a Mars-mezőn összetakolt fabarakok voltak. Díjak gyanánt összesen 25 érmét osztottak ki. Három évvel később újabb kiállítást rendeztek a Louvre udvarán, a melyben már 220 kiállító vett részt, a következő harmadik kiállítás pedig ez a szám megkétszereződött. A következő kiállítások, az 1806. évi melyet az Esplanade des Invalideson Napoleon nyitott meg, az 1823. és az 1827. évi és a Lajos Fülöp alatt a Champs Elyséesen 1829-ben és 1844-ben tartott kiállítások egyre nagyobb méreket öltöttek és az 1849-iki kiállítás már, 22.000 négyzetméternyi területet foglalt el és 600.000 frankba került. Ötven év leforgása alatt tehát a költségek megkétszereződtek. Azután kezdődött a nemzetközi kiállítások érája és az első ilyen kiállítás czéljára épült 1855-ben az iparpalota, melyet most lebontottak. Ezen a kiállításán már 23.954 kiállító vett részt és 5 millió látogatója volt, az 1867-iki kiállításnak 50.000 kiállítója, az 1878-ikának 52.835 kiállítója és 16 millió látogatója, az 1889-ik évének pedig 55.486 kiállítója és 82 és fél millió látogatója. Ezt a progressziót véve alapul, az 1900. évi párisi világkiállítás 60.000 kiállítója és 50 millió látogatója számíthat.

— **Afrikai tűzokádók.** Tevékenységben levő vulkánok Afrikában tudvalevőleg csak a legújabb időben fedezték fel. A leg-rakonzátlanabb ezek közt a Nilus felső folyásán fekvő Redzsaf-hegy, a mely e hó elején nagy földrengést okozott. A föld körge erősen megrendült, a falak és a házbítorok inogtak és a Kongó-csapatok katonái kezükben tartott fegyverekkel ijedten rohantak ki kunyhóikból. A földrengés központja a Redzsaf-hegy volt, melynek belsejéből vasúti vonal dübörgéséhez hasonló moraj hallatszott. Egy dervis vezér elmondta, hogy a Redzsaf igen gyakran okoz földrengést, miközben házak dőlnek össze. A Nilus hullámai magasan fölcsapnak és később százszázzal hevernek a folyó partjain a dögölt halak. A benszültöttek, kik a földrengésekről azt hiszik, hogy azokat a Redzsaf szellemének néjével való viszálykodásai okozták, fiatal borjakat szoktak áldozni, hogy a cziyakodó szellemeket kibékítsék.

— **Kiadó szállás.** Bel-magyar utca 47 sz. a. egy földszinti utcazi lakás kiadó. E lakás 4 nagy és 3 kisebb szobából, két fürdőből, két előszobából és mellékhelyiségekből áll. Az udvaron kiskert is van. A konyhában vízvezeték. Ára vídíjjal és szemétkihordási adóval összesen 650 frt.

Az ó-zsidó bűvészet.

Mint minden időben és minden népnél, a zsidónál is főképen az asszonyok foglalkozása volt a varázslás. Simon ben Setach Askalomban egy nap alatt nyolczvan boszorkányt akasztaltott fel. Minhog zsidótörvény szerint egy napon két halálos ítéletet sem kimondani, sem vérehajteni nem szabad, ezt az eljárást a rendkívüli körülményekkel okolják meg, a mi a bűvészet rendkívüli elterjedésével mellett tanuszkodik.

A talnudsutdók közt is sok volt azért a bűvész. Így fel van jegyezve, hogy Eliezer ben Hyrkanos egy mondas segítségével létrehozta azt, hogy egész mező megtelt ugorkával és egy más mondas folytán egy helyre gyűlt össze, Józsuában Chanania bűvészet által egy ereteket a furdó ajtajához kötött. Ráb bizonyos fogás által kiderítette, hogy egy egész temető minden halottja milyen betegségben halt meg. A varázslásnak

azon neme, mely a tiltott szerelem elnyerésére irányult, nagyon el volt terjedve a zsidónál. Szerelem és varázslás testvérek, melyek egymástól el nem válnak.

A szerelmi varázshoz a mandragórát használták, melyet általában erotikos növénynek tartottak. Bibliai verseket recitáltak fölötté, mit azonban a talnuds megtilt. Már azon körülmény, hogy első sorban szerelmi varázst, természetesen tiltottak üzték. Fellehet, hogy e mesterséget mint más népeknél, a zsidónál is erkölestelen asszonyok üzték. Varázsszereteket használnak továbbá, hogy a jövőről tudomást szereznek. Voltak „csont-ráolvasók”, a kik a holtakat kitudták kérdezni, mint az En-Dorból való boszorkány. Miután a zsidók hittek abban, hogy a bűvészmesterség által a természet és rendjére hatást gyakorolni lehet, igen természetes, hogy szükségben, mindekelőtt betegségeknek, ezen eszközökhöz folyamodtak.

A varázslás tényleg a leggyakrabban a kuzuszlásban használtatott, hiszen a régiek ervostudománya nem volt egyéb bűvészetnél. Különös borzalmat éreztek, mint még manapság is az átok iránt. A babona annyira el volt harapódzva, hogy alig volt a mindennapi életnek egy mozzanata, a melyben valami rossz előjelt ne láttak volna. — Szerdán és szombat este vizet inni veszélyes: ha az ember szomjas, úgy segíthet magán, hogy elmondja a 29. zsoltár 3—10 verseit, melyekben kétszer említetik az „Isten hangja” és egyszersmind vizről van szó. Érdekes a következő babonás receptje is: Mindennapos hideglelés ellen vegy egy ezüst denárt és menj a sókésztőbe és végy söt a denár sulya szerint és kösd ezt egy hajfonatall az ing nyílására.

Ha ez nem használ, űlj a keresztutra és ha megpillantasz egy hangvát, a mely valamit hord, vedd azt le dobd egy érczésőbe, zárd el ólommal, pecsételd le hatvan pecsétel, rázd és vidd és szölj a hangyához: „Terhem szálljon reád.”

A babonás állomféléseket, a melyekre a talnuds sok példát szolgáltat, mindenki ismeri. Az ide tartozó szabályoknak eredetileg bizonyára volt valami értelmük, de most már kezünkben kulcs hozzá.

Szerkesztőségi üzenetek.

A. M. Aláírhatjuk-e nevét a biztosító társaságról írt cziklénak? Szóbelileg ebben állapotunk meg. Természetesen kommentárral fogjuk kísérni a magunk részéről.

Sz. J. Válasza kényes természetű, s míg egy pár felvilágosítást nem szerzünk az ottani állapotokról, nem adhatjuk ki a czikket.

Gabona árak.

A mai hetivásáron a gabona árak a következők voltak:

Buza	métermázsánként	8 fr 50 kr. 9
Rozs	"	6 " 50 " 7
Zab	"	4 " 75 " 5
Árpa	"	4 " 50 " 5
Kukoricza	"	4 " 60 " "

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

Sárközy Aurél főispán lemondása

Budapest, jul. 27.

Több lap megírta a napokban, hogy Sárközy Aurél, Komárom vármegye főispánja beadta lemondását. A hír nem felel meg a valóságnak.

Viszálépett képviselő jelölt.

Budapest, jul. 27.

Réthy Lajos tanfelügyelő a hátszegi kerület képviselőjelöltiségét, melyet neki több oldalról és sűrűn felajánlottak, ez alkalommal az idő néjvése miatt nem fogadta el. — A kerület egyedüli jelöltje e szerint Ponori törvényszéki elnök.

Vasutmegnyitás.

Budapest, jul. 27.

A szlavoniai dráva-vidéki vasut belisa — prandanoveci vonalrészének műtávréndőri bejárása tegnap volt Ehrenhofer Aladár osztálytanácsos vezetése alatt. A bizottság a 20 kilométer hosszú vonalat kifogásatlannak találta és a bizottsági elnök a kereskedelmiügyi miniszter nevében átadta a vasutat a közforgalomnak. Ennek a vonalnak a megnyitásával a dráva vidéki h. é. vasutak hálózata 74 kilométer hosszú.

Negrier levele.

Páris, jul. 27.

A Havas-ügynökség-jelenti: A „Gaulois” állítása, hogy Negrier tábornok levélben fel-szólította Loubet elnököt, hogy a hadseregnek tiszteletet szerezzen és hogy ez a levél volt az oka az ellene tett intézkedéseknek, nem felel meg a valóságnak. A hadügyminiszteriumban kijelentik, hogy Negrier tábornok megrendszabályozása az általa Bourgesben mondott beszédére vezetendő vissza. A Bru-

gere tábornok által Pellieux tábornok ellen folytatott második vizsgálat nem állapított meg oly tény, mely becsülthe vagy a fegyelembe ütköznék. Brugere azonban abban a véleményben volt, hogy Pellieux jelenleg nem viselhet Párisban parancsnokságot.

A 14. §.

Grác, jul. 27.

A helytartóság a községtanácsnak a 14. §. alkalmazása ellen tegnap hozott határozatát a községi szabályzat 17. §. alapján, mint a fennálló törvényekbe ütközött és második részében, mint a községhatáskörébe nem tartozó megsemmisítette.

A cukoradó ügye.

Bécs, jul. 26.

Egy könyomatosnak a valóságnak meg nem felelő közleményével szemben, mely szerint a pénzügyminiszter az osztrák cukor-rász ipartestületek kölddöttségének fogadása alkalmával a cukoradóra vonatkozó új szabályokért a felelősséget visszautasította volna, mert a javaslat már három év előtt készült, a „Wiener Abendpost” konstatálja, hogy a pénzügyminiszter kijelentette, hogy ő ezekért az intézkedésekért a teljes felelősséget vállalja és viseli. Ép oly valótlán, hogy a pénzügyminiszter a cukrászoknak azt a tanácsot adta volna, hogy kartell létesítsenek és az adót hársítsák át a fogyasztókra. A pénzügyminiszter ellenkezőleg utalt arra, hogy az államhatalomnak most nincs módja arra, hogy a kartell ellen fellépjen és hogy a kartellügy szabályozására vonatkozó javaslat már régebben vár parlamenti elintézésre. Ép úgy nem felel meg a valóságnak, hogy a pénzügyminiszter érthetőnek mondtotta volna, hogy a vagyonatlan osztályok, mint a munkások is, a cukoradó ellen tiltakoznak. A pénzügyminiszter csak azt mondta, hogy a cukrászok igazgatóságát még sokkal inkább csodálja, mint a munkások tiltakozását. Az az állítás sem felel meg a tényeknek, hogy Bernatzky miniszteri tanácsos biztosította volna a kölddöttséget, hogy a pénzügyi közegok utasítani fogják, hogy az 50 kilogramm aluli cukorárakat utólag meg ne adóztassák. Erről, tekintettel a császári rendeletre, nem is lehet szó. Tény ellenben, hogy a kölddöttségnek további könnyebbítéseket helyeztek kiltásába az adóköteles készletek összeírásánál, abban az irányban, hogy a meny-nyiben a cukrászoknak a bolthelyiségekben tartott cukorárak készleteiről van szó, nem aggályos esetekben készletek megmérésétől akkor is el fognak tekinteni, ha azok 50 kilogrammnál nagyobb sulyuk.

A „Wiener Abendpost” egyidejűleg közli a pénzügyminiszternek az utólagos megadóztatás ügyében a tartományi pénzügyigazgatóságokhoz intézett rendeletét, mely szerint a pénzügyminiszter nagy sulyt helyez arra, hogy a feleknek minden nem okvetlenül szükséges zaklatását elkerüljék és azoknak jogos panaszkokra semmiféle okot ne adjanak.

Fegyelmi eljárás egy orvos ellen.

Temesvár, julius 26.

A hirhedt zsebelyi körorvos Mayer János ellen, kinek szereplése már egy perben olyan megbotránkozást keltett, Kabdebő alispán, be nem várva az iratok áttételét, megindította a fegyelmi eljárást.

Mayer, daczára a közbeszédet képező mérgezéseknek, az előfordult tömeges haláleseteknél bélhurutot, tüdőgyulladást írt be halálokul, azzal védekezve, hogy félt jelentést tenni, mert rágalmazásért beperelték volna.

A komáromi inkviziczió-ügy.

Komárom, jul. 26.

A komárommegyei kinvallatások ügyében folytatott vizsgálat ezidőszertinti eredménye következő:

A belügyminiszter Komárom-megye alispánja ellen mai napon fegyelmi vizsgálatot indított; a főbbnös szolgabíró a belügyminiszter ma kiadott rendeletével felfüggesztette állásától, ellene is megindítva a vizsgálatot.

A belügyminiszterium a komárommegyei hatósági brutalitások dolgában példás szigorral kíván eljárni, s így mindenki, ki hibás vagy bűnös, eléri megérdemelt büntetését.

Főszerkesztő;

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és lapfajladonos;

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Holnap pénteken Katona zene lesz a Sétatéri kioszkban és holnapután szombaton nagy Conffetti és Serpentin Lampion estély.

Tisztelettel

Gárdonyi Imre és Társa.

Árverési hirdetmény.

A Kolozsvárt elhalt Menyhart Gergelyné, Balázs Erzsébet hagyatékához tartozó következő ingatlanok:

1. a kolozsvári 1817 sz. tjkvben A + 1. rdsz. 2513. hrsz. a. bejegyzett s Linczeg-utca 5. házszám alatt fekvő házastelek 11,000 frt becsárban, mint kikiáltási árban;

2. a kolozsvári 1817 sz. tjkvben A + 2. rdsz. 2514. hrsz. a. bejegyzett s Linczeg-utca 7. házszám alatt fekvő házastelek 7000 frt becsárban, mint kikiáltási árban;

3. a kolozsvári 842. sz. tjkvben A + 1. rdsz. 2494. hrsz. a. bejegyzett s Föld-utczában 6. házszám alatt fekvő házastelek 2200 frt becsárban, mint kikiáltási árban nyilvános önkéntes árverésen elfognak adni s az árverésnek árvaszék hivatali helyiségében (belkirály-u. 15. sz. a.) leendő fogadtatására **1899 év augusztus hó 7. napjának d. e. 9 órája** tüzetett ki.

Árverési feltételek az árvaszéknel a hivatalos órák alatt megtekinthetők. 681. 1—1

1215—1899

682. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírott községi előjáróság ezennel közírré teszi, miként a község tulajdonát képező, a községtől és vasuti állomástól 3 kilométernyi távolságban fekvő homokbánya, melynek terméke elismert, valamint a vidék lakói által is kedvelt kitűnő építőanyag s melyből a magyar államvasutak egy hosszú vonalán idáig csakis ezen bányából származó kő használtatott építkezési célokra, folyó évi szeptember hó 15-étől fogva hat évre újlag hasznosításra adatik. A hasznosítás **folyó évi augusztus hó 15-én délelőtt** nyilvános szóbeli árverés útján Apáca község irodájában fog megtörténni. Zárt, 10 százalékos bányapénzzel ellátott és Brassóvármegye Apáca község előjáróságához címzett írásbeli ajánlatok is elfogadtnak, csak hogy az ajánlatban világosan kitüntetendő, hogy a részletes feltételek ismeretesei — s azoknak ajánlattevő magát aláveti. Az árverezési feltételek községi irodájában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Apáca 1899 évi július hó 26 án.

A községi előjáróság.**Szabadalmazott****K é v e k ö t ő k**

Bellán Mátyás bács-csébi gyárából, tisztán bácskai kenderből készültek.

1000 db 105 cm. hosszú 7 frt 80 kr.; 1000 db 130 cm. hosszú 7 frt 20 kr., a nagyszeberi vasuti állomástól. Posta-csomagokban bérmentve 200 db. 150 cm. hosszú 2 frt 10 kr. 130 cm. hosszú 1 frt 90 kr.

Egyedüli képviselő és elárúró hely az erdélyi részeken:

Bezirksverwaltung des sieb. sächs. Landwirtschaftsvereines N.-Szebenben. 636 5—6

Első erdélyi kávé szétküldési raktár!**KÁVÉ**

5 kilós zsákokban bérmentve.

ÁR J E G Y Z É K.

	frt	kr.
1 kiló Santos válogatott	1	20
1 kiló Jamaikai jóízű erőteljes	1	36
1 kiló Guatemala finom igen ajánlható	1	54
1 kiló Portorico közepeszerű finom	1	68
1 kiló Portorico legfinomabb erős nagyszemű	1	86
1 kiló Ceylon finom	1	76
1 kiló Ceylon nagyszemű igen finom	1	98
1 kiló Cuba nagyszemű legfinomabb	2	08
1 kiló Aranyjáva zamatos	1	96
1 kiló Moca valódi arabiai	1	98
1 kiló Gyöngy finom minőség	1	86
1 kiló Gyöngy nagyszemű kiváló minőség	2	16

Postán utánvétellel vagy a pénz előleges beküldésével küld

PAPP LÁSZLÓ

Kolozsvárt, Theologia-épület. Telefon 212.

570.14 52

Egy öt kilós szállítmány összeállítható többféle kávéfajokból is.

Kiadó vagy eladó október elsejétől

a város legforgalmasabb helyén — előnyös feltételek mellett —
egy ujonnan berendezett

üzlet-helyiség,

mely alkalmasabb

sör csarnoknak, bodegának, csukrászdnak.

Bővebbet: 567.8 —10

Pferschy Ferencznél, Ujvilág vendéglő.**Csak fiatal embereket**

érdekel tudni, hogy a

Párisi Dr. Boiton-féle**Injectio Oriental**

már néhány nap alatt elmulasztja még a
legrégibb és legelhanyagoltabb kifolyást is.

Felesleges tehát Santált vagy Copaivát használni, mely csak a gyomrot rontja, de a bajt
nem gyógyítja.

Kapható egyedül

Zoltán Béla

gyógyszertárban

Budapest, V., Nagykorona-utca 23.

Ára üvegenként 1 frt. 1.20 kr. előleges beküldésével franco.

539. 11 30.

SOLYMOSY ÉS TÁRSA BETÉTI-TÁRSASÁG

Sürgönyezim: Solymosy-gépgyár.

gépgyár- és vasöntőde Kolozsvárt.

Telephon 186.

Készít legjutányosabb áron és legpontosabb kivitelben a mai legmodernebb igényeknek teljesen megfelelő: álló és fekvő
gőzgépeket a legújabb és legkisebb káros térrel működő dugattyus vezérművel; gőz- és szíjhajtású **szivattyukat, sajtókat,**

teljes szeszgyári-, malom és téglagyári berendezéseket,
gőz-kazánokat, vízi-kerekeket- és turbinákat; valamint mindennemű **gazdasági gépeket,** u. m.: **cséplőgépet, járgányokat, rostákat, Trienreket, szecskavágókat** stb.

Különös figyelmébe ajánljuk ugy a t. gazdáknak, mint kereskedőknek **nagyban gyártott**

ekéinket,

különböző gazdasági, kereskedelmi és épület **öntvényeinket,** u. m.: **oszlopokat, csigalépcsőket** stb. stb.

Mindennemű gépek és géprészek **javitását** a legjutányosabb áron és teljes megelégedésre eszközöljük.

Összes általunk szállított munkánkért legmesszebb menő **jótállást** vállalunk el.

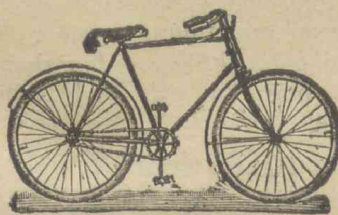
Tervezetten a költségvetéssel készséggel szolgálunk.

Szíves pártfogásukat kéri

151. 31—*

SOLYMOSY és TÁRSA betéti-társaság.

Sürgönyezim:
Bernáth gépraktár
Kolozsvárt.

ne vegyen addig senki!

Telephon 412.

míg meg nem nézte az új 1899 évben érkeztek, és sok czélyszerű újításokkal ellátott **BEL- és KÜLFÖLDI KERÉKPÁRJAIMAT;** különösen az angol fegyvergyár készítményeit, a mely felülmúl minden képzeltet, ugy csinosága, mint finom anyaga és könnyű hajtásánál fogva. Elvem kevés haszon és nagy forgalom — ezért a legfinomabb angol acélból készült 1 ülésű kerékpárokat felszerelve, azonnali fizetésnél 130 frttól 260 forintig, 2 ülésű, női vagy férfi részére 250 forinttól 380 frtig, 3 kerekű csomagszállításra alkalmas 300 frttól, és az angol B. S. A. lánczélkülieket 180—200 frttól adom; az anyaghibákért 2 évi kezességet válllok az igen t. vevőmet, ugy hölgyek mint urakak saját gépeimen, kényelmesen berendezett nagy zárthelyű kerékpár iskolában díjtalanul, másokat pedig 5 frt díjért tanítom meg kerékpározni.

Raktáromon vannak az összes **kerékpárok részét,** azok **teljes felszerelését,** sokféle acétylén lámpák, Calcium Carbide zárt kisebb nagyobb dobozokban, belső és külső gumik, eső kőpenyek stb. stb.

Kerékpárokat kölcsönbe is adok, órára, napra, vagy heti használatra megállapodás szerint a használt kerekeket becsérem, vagy megveszem és adok is el.

Nagy raktárt tartok **Singer, Családi, Médium, Titania, Minerva, Gritzner** kis és nagy **körhajós, Howe, Cylinder, Viktoria** hímző és harisnya kötő gépekből.

A nagybecsű vevőmet himezni és kötni is megtanítom. Az összes raktáromon levő árukat u. m. számtalanfajta uti és verseny kerékpárok, varrógépek, különféle hinta és játszó gyermekkosik, triciklik, 4 éves kortól 12 évesig, havi kis részletfizetés ellenében adom.

Árúimért 5 évig závatolok, meg nem felelés esetén, azonnal kicserélem.

Egyidejűleg felhívom a n. é. közönség becses figyelmét a **szakszerűen berendezett kerékpár, varrógép, mechanikai javító műhelyemre,** hol minden javítandót, a legkényesebb igényeknek megfelelően (mailirozva, nickellirozva) gyorsan és jutányosan elkészítem.

Minden a szakmára irányuló kérdésre felvilágosítással és kívánságra képes árjegyzékkel szolgálom.

A n. é. közönség további becses pártfogását kéri

515 22—00.

Mechanikai műhelyemben egy jó családból való fiu tanulónak felvétetik.

Ny. Magyar Mihály nyomdájában Kolozsvárt.

Pályát változtatni óhajtók figyelmébe.

Előkelő hazai biztosító társaság alkalmaz fix fizetéssel **inteligens uri egyéneket.** Csak olyanok vétetnek fel, kik ezen pályán még nem működtek.

Bővebb felvilágosítást nyerhetni Kolozsvárt Belközép-utca 6. szám I-ső emeletén. 661.4—*.

T Ü Z I F A**első osztályu bükk hasáb tűzifa (nem usztatott)****■ nagyban való eladása ■**

a kaczkói állomáson kocsiba rakva 10.000 kgm. 34 forint, — a kolozsvári állomáson átadva 50 forint.

Bükkfa-szén a kolozsvári állomásról 100 kgm. 2 frt.**Nagyobb vételnél kedvezmény.**

648.4—10

Herczeg Albert Kolozvár

SPITZER C.
vizezeték és csatornázási vállalat.

BUDAPEST, ARAD, BÉCS,
Teréz körút 17. sz. Tokoli-tér 2a. I. Getreidmarkt 16.
Erdélyrészi fiók-telep: Kolozsvár, Belközép-utca 12.

Telefonszám 408.

Ajánlja vállalatát a n. érdemű háztulajdonosok szives figyelmébe, házvezeték- és csatorna munkák, Clozetek, fürdők, vizkagylók stb. berendezésénél oly újítások alkalmazásával, melyek a berendezés kifogástalan működését és tartósságát biztosítják.

Foglalkozik modern istálló berendezésekkel is, a mire az érdekeltek figyelmébe szintén felhívatik.

A helybeli fiók állomáson raktáron tart saját gyártmányú kőgyágesőveket, ugyszintén metlachi és klinker lapokat is, kapubejratokat, fürdőszobák folyósók burkolására.

674. 2—0.

AZ „ANKER“**élet- és járadék biztosító-társaság**

Igazgatóság: Magyarországi vezérképviselet:

Bécs, I., Hoher Markt 11. Budapest, VI., Deák-tér 6.
(Anker-Hof.) (Ankerudvar).

261. 20—26

a társaság saját házaiban.

Társasági vagyon 1897 év végén 124 millió korona.

Biztosítási állomány 1897 év végén 480 millió korona.

Kifizetések összege a társaság 40 éves fennállása óta 204 millió korona.

Díj és kamat bevételek az 1898 évben 18 millió 852,000 korona.

Az „A“ osztályok szerint nyeresemény részesülése biztosítottak az utolsó tíz évben következő osztályok kaptak készpénzben:

1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898.
években a befizetett évi díjnak 25% á.

A vegyes- és takarékpénztári biztosításoknál „B“ osztályok szerint (u. n. emelkedő osztály) az első nyeresemény-felosztás 1897-ben volt és az osztalék a biztosítás egész tartama alatt befizetett összes díjak 3 százalékát tette ki készpénzben, és pedig 1897-ben 9%, 1898-ban az évi díjnak 12 százalékát.

Jutányos díjak mellett, kedvező feltételek!

Prospectussal és felvilágosítással szolgál az „Anker“ főgynöksége
Kolozsvárt, Széchenyi-tér 31.